

DÂN TỘC HỌC

Tap chí chuyên ngành Dân tộc học
Năm thứ XXXIX
Số 4 (238) - 2023

Ra hai tháng một kỳ

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ
Tầng 10, nhà A, số 1 Liễu Giai, Ba Đình Hà Nội
Điện thoại: 84-024-62730420
E-mail: tapchidantochoc@gmail.com
Website: viendantochoc.vass.gov.vn

Số chuyên đề: Quan hệ dân tộc ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc

VIỆN DÂN TỘC HỌC - VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

		MỤC LỤC	
Tổng biên tập			Trang
PGS.TS. NGUYỄN VĂN MINH			
Phó Tổng biên tập			
PGS.TS. NGUYỄN THỊ THANH BÌNH	Vương Xuân Tình	* Nghiên cứu quan hệ dân tộc xuyên biên giới Việt Nam - Trung Quốc: Tiếp cận, lý thuyết và phân tích	3
* * *	Nguyễn Văn Minh	* Quan hệ dân tộc với phát triển kinh tế - xã hội vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay	19
HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP			
PGS.TS. Nguyễn Văn Minh (Chủ tịch)	Bùi Thị Bích Lan	* Quan hệ xã hội phía nội biên giữa các dân tộc thiểu số vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc	31
TS. Bùi Thị Bích Lan (Thư ký)	Trần Hồng Thu	* “Cùng thắng”: Mối quan hệ trong phát triển nông nghiệp của người dân tộc thiểu số và người Kinh ở biên giới Việt Nam - Trung Quốc	45
PGS.TS. Nguyễn Thị Thanh Bình	Nguyễn Thị Tám	* Quan hệ nội tộc người trong hoạt động kinh tế ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc	58
PGS.TS. Phạm Quang Hoan	Nguyễn Văn Minh	* Một số vấn đề về quan hệ dân tộc xuyên biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay	70
PGS.TS. Vương Xuân Tình	Lý Cẩm Tú	* Quan hệ giữa người dân các dân tộc với quốc gia - dân tộc ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay	85
PGS.TS. Bùi Văn Đạo	Lý Cẩm Tú	* Tác động của quan hệ giữa người dân các dân tộc với quốc gia đến phát triển ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay	96
PGS.TS. Nguyễn Ngọc Thanh	Lý Hành Sơn		
PGS.TS. Bùi Xuân Đính	Lê Thị Hường	* Quan hệ dân tộc xuyên biên giới của người Tày, Nùng ở xã Bảo Lâm, huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn hiện nay	108
TS. Trần Văn Hà	Nguyễn Thành Trung	* Một số vấn đề về tệ nạn xã hội ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc	118
TS. Lý Hành Sơn			
TS. Trần Minh Hằng			
TS. Nguyễn Công Thảo			
* * *			
TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ			
TS. Hoàng Phương Mai (Thư ký)			
ThS. Phạm Thị Thu Hà			
ThS. Lục Mạnh Hùng			
Thiết kế bìa: ThS. Lục Mạnh Hùng			
Chuyển ngữ: TS. Vương Ngọc Thi			
Tài khoản: Viện Dân tộc học			
STK: 001.1.00.1715230			
Sở giao dịch Ngân hàng			
TMCP Ngoại thương Việt Nam			
Số 11 Láng Hạ, Ba Đình, Hà Nội			

ANTHROPOLOGY REVIEW

49th Year
Nº. 4 (238) - 2023

Bi-Monthly

HEADQUARTERS

Nº 1, Block A, Lieu Giai Street, Ba Dinh, Hanoi
Tel: 84-024-62730420
E-mail: tapchidantochoc@gmail.com
Website: viendantochoc.vass.gov.vn

Selection Volume: Ethnic Relations in the Vietnam - China Border Area

INSTITUTE OF ANTHROPOLOGY – VIETNAM ACADEMY OF SOCIAL SCIENCES

Editor-in-chief

Assoc.Prof.Dr. NGUYEN VAN MINH

Deputy Editor-in-chief

Assoc.Prof.Dr. NGUYEN THI THANH BINH

*
* *

EDITORIAL COMMITTEE

Assoc.Prof.Dr. Nguyen Van Minh
(Chairman)

Dr. Bui Thi Bich Lan (Sub-editor)

Assoc.Prof.Dr. Nguyen Thi Thanh Binh

Assoc.Prof.Dr. Bui Van Dao

Assoc.Prof.Dr. Bui Xuan Dinh

Assoc.Prof.Dr. Pham Quang Hoan

Assoc.Prof.Dr. Vuong Xuan Tinh

Assoc.Prof.Dr. Nguyen Ngoc Thanh

Dr. Tran Van Ha

Dr. Ly Hanh Son

Dr. Tran Minh Hang

Dr. Nguyen Cong Thao

*
* *

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION

Dr. Hoang Phuong Mai (Sub-editor)

MA. Pham Thi Thu Ha

MA. Luc Manh Hung

Cover designed: MA. Luc Manh Hung

Translation: Dr. Vuong Ngoc Thi

TABLE OF CONTENT

	Page
Vuong Xuan Tinh	3
* Research on Vietnam-China Cross-border Ethnic Relations: Approach, Theory and Analysis	
Nguyen Van Minh	19
* Current Ethnic Relations and Socio-economic Development in the Vietnam-China Border Area	
Bui Thi Bich Lan	31
* Domestic Social Relations Among Ethnic Minorities in the Vietnam-China Border Area	
Tran Hong Thu	45
* “Win-Win”: Ethnic Minorities and Kinh People’s Relationship in Agricultural Development in the Vietnam-China Border Area	
Nguyen Thi Tam	58
* Intra-ethnic Relations in Economic Activities in the Vietnam-China Border Area	
Nguyen Van Minh	70
* Some Issues on Current Vietnam-China Cross-border Ethnic Relations	
Ly Cam Tu	85
Ly Hanh Son	
* Current Relationship Between Ethnic People and the Nation-State in the Vietnam-China Border Area	
Ly Cam Tu	96
Ly Hanh Son	
* Impact of Current Relationship Between Ethnic Peoples and the Nation-State on Development in Vietnam-China Border Area	
Le Thi Huong	108
* Cross-border Ethnic Relations of Tay and Nung People in Bao Lam Commune, Cao Loc District, Lang Son Province Today	
Nguyen Thanh Trung	118
* Some Issues of Social Vices in the Vietnam-China Border Area	

TÓM TẮT TIẾNG VIỆT SỐ 4/2023

1. Vương Xuân Tình: Nghiên cứu quan hệ dân tộc xuyên biên giới Việt Nam - Trung Quốc: Tiếp cận, lý thuyết và phân tích

Tóm tắt: Với tiếp cận biên giới không phải nơi chia tách mà là không gian xã hội, nghiên cứu quan hệ dân tộc/tộc người xuyên biên giới Việt Nam - Trung Quốc được nhìn nhận qua ba lý thuyết: lý thuyết không gian thứ ba (Theory of third space), thuyết chủ nghĩa quốc tế bình dân (Banal cosmopolitanism) và lý thuyết xây dựng quốc gia - dân tộc (Theory of nation - state building). Theo đó, bài viết tập trung phân tích quan hệ buôn bán, di cư lao động, hôn nhân và tội phạm xuyên biên giới của các tộc người thiểu số nơi đây trong bối cảnh thiết chế địa phương vắt qua đường biên đã tồn tại từ lâu đời, cùng sự phát triển, mở cửa của Trung Quốc và Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: Quan hệ dân tộc xuyên biên giới, tiếp cận, lý thuyết, phân tích.

2. Nguyễn Văn Minh: Quan hệ dân tộc với phát triển kinh tế - xã hội vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay

Tóm tắt: Đến nay đã có không ít nghiên cứu từ nhiều góc độ về quan hệ dân tộc ở nước ta, song vẫn thiếu những công trình về quan hệ dân tộc với phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh - quốc phòng tại các vùng biên giới Việt Nam. Trên cơ sở nguồn tư liệu thực địa khảo sát năm 2022 và 2023 tại 3 xã/thị trấn biên giới thuộc tỉnh Quảng Ninh, Cao Bằng và Lào Cai (cụ thể xem trong bài viết của Bùi Thị Bích Lan trong số tạp chí này) cũng như tham khảo các nguồn tài liệu khác, bài viết tập trung làm rõ một số vấn đề về quan hệ dân tộc với phát triển vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay. Kết quả nghiên cứu cho thấy các mối quan hệ dân tộc nơi đây đang là yếu tố quan trọng góp phần phát triển sản xuất, mở rộng diện tích các cây trồng và vật nuôi thương phẩm, ngành nghề phi nông nghiệp; quản lý xã hội; bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa tộc người với phát triển văn hóa quốc gia;... Tuy vậy, quan hệ dân tộc trong vùng vẫn phụ thuộc nhiều vào các chính sách phát triển, nhất là chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước đối với các vấn đề về phát triển kinh tế - xã hội, tạo việc làm và thu nhập; quản lý thôn/bản, nâng cao dân trí, chăm sóc sức khỏe, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa tộc người và phát triển văn hóa quốc gia.

Từ khóa: Quan hệ dân tộc với phát triển, vùng biên giới, Việt Nam - Trung Quốc.

3. Bùi Thị Bích Lan: Quan hệ xã hội phía nội biên giữa các dân tộc thiểu số vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc

Tóm tắt: Bài viết phân tích mối quan hệ xã hội phía nội biên giữa các dân tộc thiểu số vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc, trong đó tập trung vào một số khía cạnh cụ thể như: quan hệ trong bố trí dân cư và không gian sinh tồn, quan hệ trong xây dựng thiết chế xã hội và cộng đồng cư trú, quan hệ trong hôn nhân, và quan hệ về di chuyển cư. Kết quả cho thấy, các tộc người dù đã định cư lâu đời hay mới di cư đến, dù có dân số đông hay ít, đều có tinh thần đoàn kết, sát cánh cùng nhau vượt qua những khó khăn trong cuộc sống. Tuy nhiên, hiện nay sự phân tầng xã hội và chênh lệch mức sống ngày càng cao; những khác biệt về khả năng tiếp cận giáo dục, tham gia hệ thống chính trị và lợi ích ngày càng rõ giữa các tộc người nói chung và giữa người tại chỗ và người di cư nói riêng là những vấn đề đang đặt ra, đòi hỏi cần có chính sách phù hợp, linh hoạt và kịp thời để phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh, chính trị, quốc phòng và thực hiện thành công chiến lược đại đoàn kết toàn dân tộc ở vùng biên giới; đồng thời tránh tạo kẽ hở cho các thế lực thù địch lợi dụng nhằm phá hoại an ninh chính trị của đất nước.

4. Trần Hồng Thu: “Cùng thắng”: Mối quan hệ trong phát triển nông nghiệp của người dân tộc thiểu số và người Kinh ở biên giới Việt Nam - Trung Quốc

Tóm tắt: Bài viết phân tích mối quan hệ trong hoạt động nông nghiệp giữa người dân tộc thiểu số và người Kinh ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc. Khi chuyển cư lên vùng biên giới, trong quan hệ với người dân tộc thiểu số, người Kinh đã lựa chọn chiến lược “cùng thắng” để phát triển kinh tế. Với quan hệ này, người Kinh đã đạt được nhiều lợi ích trong chia sẻ tài nguyên đất đai, ổn định cuộc sống và làm giàu ở nơi biên giới. Người dân tộc thiểu số cũng đạt được các lợi ích trong thay đổi tư duy kinh tế, nâng cao nhận thức về chuyển đổi sản xuất nông nghiệp hàng hóa. Tuy vậy, trong mối quan hệ đó cũng còn ẩn chứa một số yếu tố khiến người dân tộc thiểu số chưa thu được lợi ích bằng người Kinh, tạo ra mâu thuẫn về đất đai, thua lỗ trong sản xuất do sự ép giá, cạnh tranh không lành mạnh... dẫn đến những tâm lý, định kiến không tốt ảnh hưởng đến quan hệ dân tộc và tăng cường khối đại đoàn kết dân tộc vùng biên giới. Điều này đặt ra yêu cầu cần có chính sách quản lý hiệu quả hơn mối quan hệ giữa người dân tộc thiểu số và người Kinh ở vùng biên giới.

Từ khóa: Quan hệ dân tộc, phát triển nông nghiệp, dân tộc thiểu số, người Kinh, biên giới Việt - Trung.

5. Nguyễn Thị Tám: Quan hệ nội tộc người trong hoạt động kinh tế ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc

Tóm tắt: Vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc (Việt - Trung) hiện nay tồn tại đồng thời ba mối quan hệ kinh tế chủ yếu: quan hệ trong nội tộc người, giữa các tộc người và

xuyên biên giới. Trong đó, quan hệ kinh tế nội tộc người còn ít được nghiên cứu. Trong mối quan hệ kinh tế nội tộc người, bên cạnh những hoạt động tương trợ, đã xuất hiện những yếu tố mới có tác động đến đời sống kinh tế - xã hội và tình hình an ninh trật tự vùng biên. Dựa trên kết quả nghiên cứu thực địa tại ba địa bàn biên giới đối với các tộc người Tày, Nùng, Hmông, Dao, Kinh ở xã Hoàn Mô, huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh (8/2022); thị trấn Tà Lùng, huyện Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng (10/2022); xã Bản Lầu, huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai (3/2023) và một số tư liệu điền dã của tác giả trong thời gian 2019-2021 tại các địa bàn khác, bài viết phân tích mối quan hệ nội tộc người ở các khía cạnh chính: Nông nghiệp, thương mại và làm thuê, để nhận diện những đặc điểm của mối quan hệ kinh tế nội tộc người ở vùng biên giới Việt - Trung hiện nay.

Từ khóa: Quan hệ dân tộc, kinh tế, nội tộc người, biên giới Việt Nam - Trung Quốc.

6. Nguyễn Văn Minh: Một số vấn đề về quan hệ dân tộc xuyên biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay

Tóm tắt: Vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc (Việt - Trung) là địa bàn sinh sống chủ yếu của nhiều tộc người thuộc các ngôn ngữ khác nhau, có quan hệ lâu dài về nguồn gốc lịch sử, trong đó nhiều dân tộc có đồng tộc và thân tộc cư trú ở dọc hai bên biên giới, dẫn đến việc hình thành và ngày càng gia tăng các mối quan hệ dân tộc xuyên biên giới. Trên cơ sở làm rõ thực trạng quan hệ dân tộc xuyên biên giới Việt - Trung của người dân các tộc người, bài viết cho thấy do mối quan hệ này ngày càng gia tăng nên người dân các tộc người hai bên biên giới có nhiều cơ hội hỗ trợ nhau phát triển sản xuất, trao đổi thương mại, di cư lao động, hôn nhân, giao lưu văn hóa,... Song, phần lớn các trường hợp qua lại biên giới đều vi phạm các quy định pháp luật về quản lý và bảo vệ biên giới của hai nước Việt Nam, Trung Quốc. Do đó, vẫn còn không ít vấn đề đặt ra đối với quan hệ dân tộc xuyên biên giới phía Bắc hiện nay cần giải quyết, đồng thời cần thực hiện những chính sách phù hợp hơn với bối cảnh hiện nay về đổi mới cơ cấu kinh tế, giải quyết việc làm, phát huy các giá trị văn hóa tộc người, đồng thời tăng cường văn hóa quốc gia phục vụ phát triển, đảm bảo an ninh, chính trị và quốc phòng vùng biên giới. Trên cơ sở tổng hợp nguồn tư liệu điền dã tháng 10 - 11 năm 2022 và tháng 3 năm 2023 tại các tỉnh Quảng Ninh, Cao Bằng, Lào Cai và tham khảo các kết quả nghiên cứu khác đã công bố, bài viết trình bày một số khía cạnh về quan hệ tộc người xuyên biên giới Việt - Trung và vấn đề đặt ra hiện nay.

Từ khóa: Quan hệ dân tộc, xuyên biên giới, Việt Nam, Trung Quốc.

7. Lý Cẩm Tú, Lý Hành Sơn: Quan hệ giữa người dân các dân tộc với quốc gia - dân tộc ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay

Tóm tắt: Trong những năm gần đây, đã có nhiều nghiên cứu về quan hệ dân tộc được ngành Dân tộc học thực hiện, song nghiên cứu về quan hệ của người dân các tộc người ở các vùng biên giới với quốc gia - dân tộc Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay thì còn nhiều hạn chế. Trên cơ sở tư liệu điền dã năm 2022 - 2023 và một số công trình nghiên cứu đã công bố, bài viết làm rõ thực trạng quan hệ của người dân ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc với quốc gia Việt Nam hiện nay, diễn ra trong nhận thức và thực hành các vấn đề về củng cố hệ thống chính trị, thực hiện các chính sách phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh - quốc phòng nơi biên giới; quản lý xã hội ở địa phương, chấp hành pháp luật nhà nước, phát huy giá trị văn hóa tộc người và văn hóa quốc gia; và các vấn đề về giáo dục, y tế và truyền thông quốc gia.

Từ khóa: Quan hệ dân tộc, quốc gia - dân tộc, biên giới, Việt Nam, Trung Quốc.

8. Lý Cẩm Tú, Lý Hành Sơn: Tác động của quan hệ giữa người dân các dân tộc với quốc gia đến phát triển ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay

Tóm tắt: Đến nay đã có không ít nghiên cứu về quan hệ dân tộc ở trong và ngoài nước, song vẫn chưa có nhiều công trình viết về chủ đề quan hệ của người dân các tộc người với quốc gia Việt Nam, đặc biệt về tác động của quan hệ này tới phát triển kinh tế - xã hội ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc. Do đó, bài viết này muốn góp phần làm rõ những tác động tích cực và hạn chế của quan hệ giữa người dân các tộc người với quốc gia Việt Nam đến phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc và đảm bảo an ninh, chính trị, quốc phòng ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc hiện nay. Từ đó, nêu lên một số vấn đề đặt ra và đề xuất một số kiến nghị nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả của mối quan hệ giữa người dân các tộc người với quốc gia Việt Nam tại các địa phương biên giới này trong bối cảnh quốc tế ngày càng có những diễn biến phức tạp.

Từ khóa: Quan hệ tộc người với quốc gia - dân tộc, biên giới, Việt Nam, Trung Quốc.

Từ khóa: Quan hệ xã hội, dân tộc thiểu số, biên giới Việt Nam - Trung Quốc.

9. Lê Thị Hương: Quan hệ dân tộc xuyên biên giới của người Tày, Nùng ở xã Bảo Lâm, huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn hiện nay

Tóm tắt: Sinh sống nhiều đời ở khu vực biên giới Việt Nam - Trung Quốc, người Tày và người Nùng ở xã Bảo Lâm, huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn đã hình thành các mối quan hệ xuyên biên giới từ lâu. Từ khi tái thông thương biên giới Việt Nam - Trung Quốc năm 1991, các quan hệ xuyên biên giới của người Tày và người Nùng nơi đây càng có nhiều cơ hội mở rộng và phát triển. Bài viết phân tích các mối quan hệ xuyên biên giới của hai tộc người này, trong đó tập trung chủ yếu vào các khía cạnh chính là hoạt động kinh tế và quan hệ hôn nhân, nêu lên một số vấn đề đặt ra và đề xuất những kiến nghị góp phần ổn định đời sống kinh tế,

xã hội, quản lý các mối quan hệ tộc người của người Tày và người Nùng tại điểm nghiên cứu nói riêng và các tộc người cư trú ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc nói chung.

Từ khóa: *Quan hệ tộc người, xuyên biên giới, người Tày, người Nùng, Lạng Sơn.*

10. Nguyễn Thành Trung: Một số vấn đề về tệ nạn xã hội ở vùng biên giới Việt Nam - Trung Quốc

Tóm tắt: *Biên giới Việt Nam - Trung Quốc là địa bàn trọng yếu về kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh của nước ta. Song, các tệ nạn xã hội nơi đây vẫn luôn là vấn đề phức tạp, tác động không nhỏ đến đời sống của người dân, sự phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh trật tự. Qua phân tích các tài liệu liên quan, tư liệu điền dã tại xã Bản Lầu (huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai) và thị trấn Tà Lùng (huyện Quảng Hòa, tỉnh Cao Bằng) cho thấy, tình hình tệ nạn xã hội ở vùng biên giới có xu hướng giảm trong đại dịch COVID-19 nhưng bắt đầu gia tăng trở lại sau khi đại dịch COVID-19 được khống chế. Mặc dù chính quyền địa phương và các lực lượng chức năng đã triển khai nhiều biện pháp quản lý, đấu tranh nhằm hạn chế các tệ nạn xã hội, song do nhiều nguyên nhân như vị trí địa lý, địa hình, môi trường sống, quan hệ dân tộc và quan hệ xã hội lâu đời giữa người dân trong nước và với bên kia biên giới, hiểu biết hạn chế của một bộ phận người dân về pháp luật..., nên tình hình tệ nạn xã hội vùng biên giới vẫn có những diễn biến phức tạp, khó lường. Vì vậy, các lực lượng chức năng và hệ thống chính trị cần đẩy mạnh tuyên truyền, quản lý có hiệu quả hơn các vấn đề về tệ nạn xã hội, trong đó cần chú ý đến đặc điểm kinh tế - xã hội, văn hóa tộc người vùng biên.*

Từ khóa: *Tệ nạn xã hội, biên giới Việt Nam - Trung Quốc, vùng biên giới.*

Abstract No. 4/2023

1. Vuong Xuan Tinh: *Research on Vietnam-China Cross-border Ethnic Relations: Approach, Theory and Analysis*

Abstract: Viewing the border not merely as a division but as a social space, this study examines ethnic relations along the Vietnam-China border through three theoretical lenses: the theory of third space, the theory of banal cosmopolitanism, and the theory of nation-state building. Accordingly, the article concentrates on the analysis of cross-border marriages, criminal activities, labour migration, and trade interactions among ethnic minorities within the backdrop of well-established cross-border local institutions, as well as the contemporary developments and opening-up policies in China and Vietnam.

Keywords: Cross-border ethnic relations, approach, theory, analysis.

2. Nguyen Van Minh: *Current Ethnic Relations and Socio-economic Development in the Vietnam-China Border Area*

Abstract: To date, there have been numerous studies examining ethnic relations in our nation from various perspectives. However, there remains a dearth of research on the role of ethnic relations in the socio-economic development, national security, and safety assurance within the border regions of Vietnam. Drawing upon field data gathered in 2022 and 2023 from three border communes/towns in the provinces of Quang Ninh, Cao Bang, and Lao Cai (refer to Bui Thi Bich Lan's article in this edition for further details), as well as consulting other sources, this article is focused on elucidating several issues related to ethnic relations in the contemporary development of the Vietnam-China border area. The findings of this research reveal that ethnic relations play a pivotal role in advancing production, expanding the cultivation of cash crops, livestock, and non-agricultural industries, managing society, and preserving and promoting the cultural values of various ethnic groups. These factors contribute to the broader development of our national culture. Nonetheless, ethnic relations in this region continue to heavily rely on development policies, particularly those crafted by the Party and State concerning ethnic affairs. These policies encompass areas such as socio-economic advancement, job creation, income generation, village management, enhancement of public knowledge, healthcare, the preservation, and elevation of ethnic cultural values, and the development of our national culture.

Keywords: Ethnic relations in development, border areas, Vietnam-China.

3. Bui Thi Bich Lan: *Domestic Social Relations Among Ethnic Minorities in the Vietnam-China Border Area*

Abstract: This article analyses the domestic social relationships among ethnic minorities in the Vietnam-China border area, with a specific focus on various facets including population dynamics, spatial arrangement, establishment of social institutions and residential communities,

marital connections, and migratory patterns. The findings reveal that irrespective of whether ethnic groups have longstanding settlements or have migrated recently, whether they boast large or small populations, they exhibit a strong sense of unity and solidarity, rallying together to surmount life's challenges. Nonetheless, present circumstances witness the expansion of social stratification and discrepancies in living standards. Evident disparities have emerged in terms of educational access, political engagement, and vested interests both across ethnic groups collectively and between residents and migrants specifically. These issues stand as raised concerns necessitating appropriate, adaptable, and timely policies for socio-economic development. Such policies should not only uphold political security and national defence, but also effectively foster national unity within border regions. It is crucial to prevent any inadvertent vulnerabilities that could be exploited by antagonistic forces seeking to undermine the nation's political stability.

Keywords: *Social relations, ethnic minorities, Vietnam-China border.*

4. Tran Hong Thu: “Win-Win”: Ethnic Minorities and Kinh People’s Relationship in Agricultural Development in the Vietnam-China Border Area

Abstract: *The article analyses the relationship between ethnic minorities and the Kinh people in agricultural activities in the Vietnam-China border area. When migrating to the border areas, the Kinh chose a “win-win” strategy for economic development concerning ethnic minorities. In this relationship, the Kinh people have gained many benefits in sharing land resources, stabilising their lives, and becoming prosperous. Ethnic minorities have also benefited from changing economic thinking and increasing awareness about the transformation of commodity agriculture. However, in that relationship, some factors also prevent ethnic minorities from reaping as many benefits as the Kinh people. These factors create conflicts over land, and production losses due to price pressure and unfair competition, which lead to negative emotions and prejudices affecting ethnic relations and national unity in border areas. This calls for a more effective policy to manage the relationship between ethnic minorities and the Kinh people in the border areas.*

Keywords: *Ethnic relations, agricultural development, ethnic minorities, Kinh people, Vietnam-China border.*

5. Nguyen Thi Tam: Intra-ethnic Relations in Economic Activities in the Vietnam-China Border Area

Abstract: *Currently, three primary economic relationships exist in the Vietnam-China border region: intra-ethnic, interethnic, and cross-border relations. In particular, the economic relations within ethnic groups are still under-researched. Within the intra-ethnic economic relationship, alongside mutual assistance activities, new factors have emerged that impact socio-economic life and security in the border areas. This article analyses the intra-ethnic relationship across three aspects: agriculture, commerce, and employment, to identify the characteristics of intra-ethnic economic relations in the Vietnam-China border area today. The analysis is grounded*

in the results of fieldwork studying the Tay, Nung, Hmong, Dao, and Kinh ethnic groups in three border areas: Hoanh Mo commune, Binh Lieu district, Quang Ninh province (August 2022); Ta Lung town, Quang Hoa district, Cao Bang province (October 2022); and Ban Lau commune, Muong Khuong district, Lao Cai province (March 2023), as well as the author's fieldwork data from the period of 2019-2021 in other areas.

Keywords: *Ethnic relations, economy, intra-ethnic, Vietnam-China border.*

6. Nguyen Van Minh: *Some Issues on Current Vietnam-China Cross-border Ethnic Relations*

Abstract: *The Vietnam-China border area constitutes the primary habitation for numerous ethnic groups, each belonging to distinct linguistic factions and sharing enduring historical connections. Many of these groups possess ethnic counterparts and relatives residing on the opposite side of the border, resulting in the establishment and augmentation of cross-border ethnic relationships. By elucidating the present state of ethnic minority relations across the Vietnam-China border, this article illustrates that the burgeoning interconnections offer ample opportunities for mutual assistance in production development, trade exchange, labour migration, marriage, and cultural interchange. However, a significant number of border crossings contravene the legal regulations pertaining to border management and safeguarding in both Vietnam and China. Consequently, prevailing issues persist within the extant cross-border ethnic relations in the Northern border, necessitating resolution. Concurrently, it is imperative to implement more pertinent policies in the contemporary economic restructuring landscape, aimed at generating employment, fostering ethnic cultural values, fortifying national culture for advancement, and ensuring political security and territorial defence in border regions. Drawing upon synthesised field data from October to November 2022 and March 2023 in the provinces of Quang Ninh, Cao Bang, and Lao Cai, and referencing other published research findings, the article delineates various facets and current quandaries of Vietnam-China cross-border ethnic relations.*

Keywords: *Ethnic relations, cross-border, Vietnam, China.*

7. Ly Cam Tu, Ly Hanh Son: *Current Relationship Between Ethnic People and the Nation-State in the Vietnam-China Border Area*

Abstract: *Lately, numerous ethnological studies have been conducted concerning ethnic relations. However, there are still several limitations in terms of both quantity and content when it comes to researching the relationships of ethnic groups in border areas with the nation-state of Vietnam, especially within the present context of international integration. Drawing upon field data from 2022 to 2023 and referring to other published research, this article elucidates the current relationship between ethnic communities in the Vietnam-China border region and the nation of Vietnam. This relationship is manifested through their awareness and practices in bolstering the political system, executing policies for socio-economic development, ensuring*

border security and national defense, managing local society, adhering to state laws, promoting ethnic and national cultural values, and addressing matters pertaining to national education, healthcare, and communication.

Keywords: *Ethnic relations, nation-state, border, Vietnam, China.*

8. Ly Cam Tu, Ly Hanh Son: *Impact of Current Relationship Between Ethnic Peoples and the Nation-State on Development in Vietnam-China Border Area*

Abstract: *To date, numerous domestic and international studies have explored ethnic relations; however, relatively few have delved into the interaction between ethnic minorities and the nation of Vietnam, particularly regarding the impact of this relation on socio-economic development in the Vietnam-China border region. Consequently, this article aims to elucidate both the positive and negative impacts of the relationship between ethnic groups and the Vietnamese nation on socio-economic advancement, the fostering of national unity, and the assurance of political security and national defence within the contemporary Vietnam-China border vicinity. Grounded in this objective, the article addresses certain concerns and puts forth recommendations to enhance the efficacy of the relationship between ethnic groups and the Vietnamese nation in these border locales, given the progressively intricate international backdrop.*

Keywords: *Ethnic relations with nation-state, border, Vietnam, China.*

9. Le Thi Huong: *Cross-border Ethnic Relations of Tay and Nung People in Bao Lam Commune, Cao Loc District, Lang Son Province Today*

Abstract: *Residing in the Vietnam-China border area for many generations, the Tay and Nung people of Bao Lam commune in Cao Loc district, Lang Son province, have cultivated enduring cross-border relationships. Since the re-opening of trade at the Vietnam-China border in 1991, the cross-border relations of the Tay and Nung communities have encountered increased opportunities for expansion and development. This article delves into the cross-border relationships of these two ethnic groups, focusing primarily on economic activities and marital relations. It also highlights several issues and presents recommendations aimed at stabilising the economic and social facets of life, while effectively managing the ethnic relations of the Tay and Nung people within the specified study site, as well as among the various ethnic groups residing in the Vietnam-China border area.*

Keywords: *Ethnic relations, cross-border, Tay, Nung, Lang Son.*

10. Nguyen Thanh Trung: *Some Issues of Social Vices in the Vietnam-China Border Area*

Abstract: *The Vietnam-China border holds significant importance regarding our country's socio-economy, national defence, and security. However, social issues in this area remain*

intricate, exerting a substantial impact on people's lives, socio-economic development, security, and order. An examination of pertinent documents and on-site investigations in Ban Lau commune (Muong Khuong district, Lao Cai province) and Ta Lung town (Quang Hoa district, Cao Bang province) indicates that social problems in the border regions tended to diminish during the COVID-19 pandemic but resumed an upward trend after the pandemic was brought under control. Despite local authorities and enforcement agencies implementing numerous management measures and countermeasures to curtail social issues, various factors, such as geographical location, topography, living conditions, domestic ethnic relationships, long-standing cross-border connections, and limited awareness of certain individuals regarding the law, contribute to the complexity of the situation. Consequently, the law enforcement agencies and the political system must intensify their communication efforts and implement more efficacious management strategies, wherein it is essential to consider the socio-economic and cultural attributes of the border residents.

Keywords: *Social vices, Vietnam-China border, border area.*